

Učebné osnovy školského vzdelávacieho programu – predmet: Slovenský jazyk a literatúra

1. Záhľad

Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne (ŠVP), spolu 165 hodín
Ročník	piaty
Škola (názov, adresa)	Základná škola M. Kukučina, , 026 01 Dolný Kubín
Názov ŠkVP	Škola úspešného života
Stupeň vzdelania	nižšie sekundárne
Dĺžka štúdia	1 rok
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
iné	štátna škola

2. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Vyučovací predmet slovenský jazyk má v systéme školského vzdelávania centrálnu postavenie, pretože slovenčina je štátnym jazykom v Slovenskej republike. Taktiež pre väčšinu obyvateľov tohto štátu zároveň aj národným jazykom.

Cez správne chápanie a uvedomenie si miesta slovenského jazyka si človek uvedomuje svoju národnú identitu. Svedčí o tom aj záujem o výučbu slovenského jazyka u Slovákov žijúcich v zahraničí.

Samotný proces vyučovania slovenského jazyka na základnej škole sa z psycholingvistického hľadiska zameriava na tvorivosť a detskú hru, tým sa zároveň dodržiava vekuprimeranosť predkladaného učiva.

Zo sociolingvistického hľadiska je tento predmet orientovaný najčastejšie na komunikačné situácie, ktoré žiaci precvičujú na základe dramatizovania, či simulovania rôznych situácií.

Štylistická oblasť uplatňuje prechod a spojenie jazykovej a slohovej zložky do spoločného celku.

Osvojovanie si vedomostí o jazykových javoch prechádza k nácviku a praktickej skúsenosti v komunikácii.

V systémovom hľadisku môžeme hovoriť o súvislostiach v prebratých jazykových javoch. Jednotlivé jazykové javy sa nepreberajú izolovane, na prebraté učivo nadväzujú ďalšie javy, ktoré ho rozširujú a prehlbujú.

Dôraz sa kladie na rečové prejavy, kde sa od reprodukcie textov prechádza k tvorbe vlastných prác.

Oblasť jazykovej kultúry prechádza postupne od osvojenia zvukovej a pravopisnej normy k morfológickým, syntaktickým a lexikálnym normám. Z uvedených oblastí, ktoré rozvíja slovenský jazyk môžeme vymedziť funkcie jazyka – kognitívnu, komunikatívnu, reprezentatívnu a esejistickú.

Postavenie predmetu

Prostredníctvom vyučovania slovenského jazyka kladie školská prax základy komunikačných a pravopisných zručností a schopností žiaka. Žiak má možnosť vidieť celú pestrosť a bohatosť jazyka a jazykových prostriedkov po všetkých stránkach. Slovenský jazyk učí žiaka nielen poznávať, ale aj adekvátne používať jazykové a mimojazykové prostriedky. Žiakovi umožňuje poznať svoje miesto v spoločnosti, pochopiť zákonitosti súčasného života, pozrieť sa do minulosti a inšpirovať sa pre budúci život.

V jazykovej časti oblasti Jazyk a komunikácia sú určujúcimi ciele rozvíjania komunikačných schopností žiakov, ktoré boli síce deklarované aj v minulosti, ale ich uskutočňovanie bolo vytláčané tendenciou obsiahnuť pomerne veľkú sumu jazykových pojmov na vysokej úrovni abstrakcie. Chápanie jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi by sa vo vyučovaní jazyka malo premietnuť do

zámerného preferovania rozvoja komunikačných kompetencií, ktoré budú istým teoretickým i praktickým východiskom ich ďalšieho rozvíjania v ostatných vyučovacích predmetoch s ohľadom na ich špecifické potreby. Výrazne sa posilnil komunikatívno-zážitkový model vyučovania jazyka a naopak oslabil sa tendencia obsiahnuť „školskú podobu“ vednej disciplíny – lingvistiky. Obsah sa zredukoval v prospech aktivít žiakov, ktorí majú v čo najväčšom rozsahu interpretačno - hodnotiacim spôsobom pracovať s jazykovými komunikátmi.

Najväčší akcent sa pritom kladie na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať a pod.

Primárnym v Literárnej výchove sa stáva rozvoj schopností žiaka poznávať svet a zmocňovať sa ho esteticko-umeleckými prostriedkami a úsilie odstrániť z vedomia žiaka presvedčenie o jedinečnosti a nenahraditeľnosti kognitívneho prístupu k svetu a smerovanie k pochopeniu špecifík, ktoré v poznávacom procese predstavuje estetické osvojovanie reality. Obsahové osnovanie predmetu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem (recepciu) umeleckého

textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu, interpretáciu a hodnotenie. Najdôležitejším prvkom v tejto koncepcii literárnej výchovy je sústredenie dôrazu na čítanie ako všestranné osvojovanie umeleckého textu.

V predmete Slovenský jazyk a literatúra sú začlenené aj prierezové témy:

- Multikultúrna výchova – MUV
- Mediálna výchova – MEV
- Osobnostný a sociálny rozvoj – OSR
- Environmentálna výchova – ENV
- Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – TPPZ
- Ochrana života a zdravia – OŽZ
- Finančná gramotnosť - FG

3. Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovania slovenského jazyka na 2. stupni základnej školy je:

- viesť žiakov k spoznávaniu jazyka ako vnútorne štruktúrovaného a uceleného systému. Žiak má spoznávať bohatosť jazykových prostriedkov na jednotlivých rovinách jazykového systému. Jazykové a mimojazykové prostriedky má funkčne využívať v písaných a ústnych prejavoch.
- Rozvíjať komunikačné schopnosti a návyky žiakov, aby získali kvalitné jazykové kompetencie. Tento cieľ je determinovaný získaním správnych ortografických a ortoepických návykov a zručnosti.
- U žiakov má byť pestovaná láska k materinskému jazyku a vedomie jazykovej príslušnosti k istému etniku.
- Prostredníctvom jazyka viesť žiakov k spoznávaniu histórie vlastného národa.
- Prehlbovať estetické cítenie žiakov a umožniť im vnímať a preniknúť do umeleckého diela.
- Rozvíjať etické cítenie žiakov založené na empatii a asertivitve, viesť ich k prosociálnemu správaniu.

Z celkových cieľov vyplývajú čiastkové ciele, ktoré majú žiaci na 2. stupni základnej školy dosiahnuť.

Všeobecný cieľ: Cieľom sa stáva rozvoj čitateľských schopností, ktoré ďaleko presahujú aspekt technického zvládnutia čítaného textu a smerujú k prijatiu jeho obsahu. Dobré zvládnutie jazykového učiva a najmä komunikatívnych kompetencií vytvára predpoklad na

rozvinutie schopnosti úspešne sa uplatniť na trhu práce a v súkromnom živote. Jazyk sa chápe ako znak národnej a individuálnej identity, ako prostriedok komunikácie a profesionálnej realizácie a prostriedok na vyjadrovanie citov a pocitov.

Špecifické ciele:

a) vzdelávacie

Členenie vzdelávacej oblasti podľa kľúčových jazykových kompetencií, t. j. podľa procesov, ktoré sa nimi rozvíjajú:

- Počúvanie
- Komunikácia (hovorenie) s porozumením
- Čítanie
- Písanie

Vzdelávanie v danej vzdelávacej oblasti smeruje k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií tým, že vedie k:

- podpore sebadôvery každého žiaka,
- osvojeniu si vedomostí a nadobudnutých kompetencií, ktoré im umožnia vzdelávať sa po celý ich život a zaujať aktívne miesto v socio-kultúrnom prostredí,
- príprave všetkých žiakov tak, aby sa stali zodpovednými občanmi, schopnými podieľať sa na rozvoji demokratickej spoločnosti, pluralizmu a kultúrnej otvorenosti,
- zaručeniu rovnakých šancí sociálnej emancipácie pre všetkých žiakov

b) výchovno – vzdelávacie:

Hlavným výchovno-vzdelávacím cieľom vyučovania-osvojovania slovenského jazyka slovenskej literatúry je ku koncu 5. ročníka dosiahnuť pokročilú úroveň ovládania slovenského jazyka.

V nadväznosti na komunikatívnu kompetenciu získanú zo slovenského jazyka na 1.stupni ZŠ utvárať komunikatívnu kompetenciu žiakov zvyšovaním úrovne ich komunikatívnych schopností v základných a vedľajších formách rečovej činnosti: v počúvaní s porozumením, čítaní, hovorení, písaní, ako aj vo výslovnosti a pravopise.

V súlade s osvojovaním lexikálnych jednotiek určených na produktívne a receptívne osvojenie a základných gramatických javov nevyhnutných na komunikáciu, osvojovaných formou poučiek a vetných modelov, získavať schopnosť porozumieť a tvoriť z gramatickej, pravopisnej a štylistickej stránky správne vety, dialógy a súvislé ústne a písomné prejavy. .

4. Výchovné a vzdelávacie stratégie

Kompetencie rozvíjané vyučovaním predmetu Slovenský jazyk

Poznávacie a rečové kompetencie

Verejná prezentácia textu, verejný prejav

- 1) Pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu, spisovnú výslovnosť a správne uplatňovať suprasegmentálne javy.
- 2) Pri ústnom prejave primerane uplatňovať mimojazykové prostriedky.
- 3) Reprodukovať umelecký aj vecný text (doslovne, podrobne, stručne).

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

- 1) Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
- 2) Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
- 3) Na základe indukcie a zovšeobecnenia odvodiť charakteristiky (definície) nových javov.
- 4) Usporiadať známe javy do tried a systémov.
- 5) Aplikovať jazykovedné vedomosti na vecné a umelecké texty.
- 6) Pri písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu.

Analytické a syntetické zručnosti

- 1) Uskutočniť jazykovú analýzu textu a vytvárať jazykový systém.
- 2) Odlíšiť medzi sebou umelecký a vecný text.
- 3) Odlíšiť medzi sebou texty z hľadiska jazykového štýlu, slohových postupov a slohových útvarov/žánrov.

Tvorivé zručnosti

- 1) Vytvoriť vlastný text na základe dodržiavania stanoveného slohového útvaru/žánru, slohového postupu, jazykového štýlu.
- 2) Ústne prezentovať vlastný text.
- 3) Napísať krátky príbeh (vlastný zážitok alebo vymyslený príbeh).

- 4) Dokončiť rozprávanie alebo neukončené prozaické dielo.
- 5) Zdramatizovať kratší prozaický alebo básnický text.

Informačné zručnosti

- 1) Používať jazykové príručky a slovníky, korigovať podľa nich vlastné texty.
- 2) Vyhľadávať, spracúvať a používať informácie z literárnych prameňov a internetu.

Komunikačné zručnosti

- 1) Adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu.
- 2) Vyjadrovať sa neverbálne a chápať neverbálnu komunikáciu.
- 3) Verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor.

Kompetencie rozvíjané vyučovaním predmetu Slovenská literatúra

Poznávacie a čitateľské kompetencie

Technika čítania a verejná prezentácia textu

- 1) Plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýchať, artikulovať a dodržiavať spisovnú výslovnosť.
- 2) Recitovať prozaické a básnické diela. Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu, frázovať básnický aj prozaický text v zhode s vlastným chápaním jeho významu.
- 3) Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní. Modulovať hlas podľa zmyslu textu.

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

- 1) Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
- 2) Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
- 3) Usporiadať známe javy do tried a systémov.
- 4) Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou (jednoduchý transfer).

Analytické a interpretačné zručnosti

- 1) Prerozprávať obsah prečítaného diela.
- 2) Odlíšiť epické, lyrické a dramatické texty.

- 3) Vytvoriť dejovú osnovu prečítaného diela, vyhľadať kľúčové slová.
- 4) Určiť hlavné a vedľajšie postavy diela.
- 5) Abstrahovať a sformulovať hlavnú myšlienku prečítaného diela, vrátane lyrickej básne.
- 6) Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela, interpretovať význam diela.
- 7) Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.

Tvorivé zručnosti

- 1) Zdramatizovať básnický alebo prozaický text (rozprávka, bájka, povesť).
- 2) Ilustrovať umelecký text.
- 3) Napísať kratší prozaický útvar (bájka, rozprávka), básnický text, scenár.
- 4) Inscenovať kratší dramatický text.

Informačné zručnosti

- 1) Orientovať sa v školskej a verejnej knižnici.
- 2) Pracovať s knižným fondom vo forme kartotéky a v elektronickej podobe.
- 3) Vedieť získať informácie z integrovaného informačného systému a internetu.
- 4) Budovať si vlastnú knižnicu.

ŠTRUKTÚRA KOMPETENCIÍ ROZVÍJANÝCH VYUČOVANÍM LITERÁRNEJ VÝCHOVY

KOGNITÍVNE KOMPETENCIE	KOMUNIKAČNÉ KOMPETENCIE	INTERPERSONÁLNE KOMPETENCIE	INTRAPERSONÁLNA KOMPETENCIA
Spôsobilosť používať kognitívne operácie.	Spôsobilosť prijať, vyhľadávať, spracovať a tvoriť informácie.	Spôsobilosť akceptovať skupinové hodnoty a rozhodnutia.	Schopnosť vytvárať a reflektovať vlastnú identitu.
Spôsobilosť učiť sa sám aj v skupine	Spôsobilosť odovzdávať vlastné poznatky a skúsenosti.	Schopnosť kooperovať v skupine.	Schopnosť vytvárať si vlastný hodnotový systém.

Spôsobilosť kriticky myslieť	Spôsobilosť formulovať svoj názor a argumentovať.	Schopnosť tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín.	Schopnosť sebaregulácie a ochrany vlastného života.
Spôsobilosť formulovať a riešiť problémy.	Spôsobilosť verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city	Schopnosť empatie.	
Spôsobilosť myslieť tvorivo a spôsobilosť uplatniť výsledky tvorivého myslenia.			

5. Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania		
	Metódy	Postupy	Formy práce
Jazyk a komunikácia – Slovenský jazyk			
1. Opakovanie	Motivačný rozhovor, demonštračná metóda aktivity, práca s knihou a textom, precvičovanie učiva	Techniky na uvedenie žiakov do jazyka, na rozcvičku a uvoľnenie, napríklad spev, tanec, relaxačné techniky... Sústredenie pozornosti žiakov na cieľ vyučovacej hodiny, navodenie situácie, otázky, upozornenie na text v učebnici, zvukovú nahrávku.	Pri preberaní nového učiva budem uplatňovať hodiny základného, motivačného, a expozičného typu. Pri upevňovaní učiva budú hodiny fixačného a aplikačného typu. Žiaci budú vypracovávať úlohy samostatne i na tabuľu.
2. Lexikológia	Motivačný rozhovor, demonštračná metóda aktivity, práca s knihou a textom, precvičovanie učiva	Písanie na diktát. Odpisovanie z tabule, z učebnice.	Pri preberaní nového učiva budem uplatňovať hodiny základného, motivačného, a expozičného typu.

			Pri upevňovaní učiva budú hodiny fixačného a aplikačného typu. Žiaci budú vypracovávať úlohy samostatne i na tabuľu.
3. Zvuková stránka reči a pravopis	Motivačný rozhovor, demonštračná metóda aktivity, práca s knihou a textom, precvičovanie učiva	Krátke jazykové modely, stručné znázornenie jazykového javu (vzory), minidialógy alebo ustálené rečové zvraty a panely. Písanie na diktát. Odpisovanie (z tabule, z učebnice)	Pri preberaní nového učiva budem uplatňovať hodiny základného, motivačného, a expozičného typu. Pri upevňovaní učiva budú hodiny fixačného a aplikačného typu. Žiaci budú vypracovávať úlohy samostatne i na tabuľu.
4.Morfológia	Motivačný rozhovor, demonštračná metóda aktivity, práca s knihou a textom, precvičovanie učiva	Krátke jazykové modely, stručné znázornenie jazykového javu (vzory), minidialógy alebo ustálené rečové zvraty a panely.	Pri preberaní nového učiva budem uplatňovať hodiny základného, motivačného, a expozičného typu. Pri upevňovaní učiva budú hodiny fixačného a aplikačného typu. Žiaci budú vypracovávať úlohy samostatne i na tabuľu.
5.Syntax	Motivačný rozhovor, demonštračná metóda aktivity, práca s knihou a textom, precvičovanie učiva	Hry: rozličné formy aktívnych jazykových hier. Verbálna a neverbálna komunikácia.	Pri preberaní nového učiva budem uplatňovať hodiny základného, motivačného, a expozičného typu. Pri upevňovaní učiva budú hodiny fixačného a aplikačného typu. Žiaci budú vypracovávať úlohy samostatne i na tabuľu.
Jazyk a komunikácia – Sloh			

1. Počúvanie s porozumením	Komunikatívno-poznávacia metóda, súvisiaca s prepojením jazykovej a slohovej zložky, metóda dramatizácie textov	rolové úlohy, kombinácia slovného a napr. výtvarného prerozprávania príbehu, počúvanie textov a ich následná interpretácia, diskusia, rozhovor, dialógy	Pri preberaní nového učiva budem uplatňovať hodiny základného, motivačného, a expozičného typu. Pri upevňovaní učiva budú hodiny fixačného a aplikačného typu. Žiaci budú vypracovávať úlohy samostatne i na tabuľu.
2. Ústny písomný prejav	Motivačný rozhovor, demonštračná metóda aktivity, práca s knihou a textom, precvičovanie učiva	Prezentácia dialógu alebo rozprávania pre pasívnu recepciu: predčítanie, počúvanie zvukovej nahrávky. Písanie slohových prác.	Pri preberaní nového učiva budem uplatňovať hodiny základného, motivačného, a expozičného typu. Pri upevňovaní učiva budú hodiny fixačného a aplikačného typu. Žiaci budú vypracovávať úlohy samostatne i na tabuľu.
3. Čítanie	Motivačný rozhovor, práca s učebnicou, s textom	Prezentácia dialógu alebo rozprávania pre pasívnu recepciu: predčítanie, počúvanie zvukovej nahrávky. Opakovanie vzorových viet a dialógov	hlasné čítanie Príprava: učenie sa žiakov, tiché čítanie, samostatná práca s učebnicou, pracovným zošitom, príprava na prednes vo dvojiciach, príprava počúvania s porozumením a pod.
4. Písomný prejav	Motivačný rozhovor, demonštračná metóda aktivity, práca s knihou a textom, precvičovanie učiva	Demonštrácia rolovej hry. Krátke jazykové modely, stručné znázornenie jazykového javu (vzory), minidialógy alebo ustálené rečové zvraty a panely.	Pri preberaní nového učiva budem uplatňovať hodiny základného, motivačného, a expozičného typu. Pri upevňovaní učiva budú hodiny fixačného a aplikačného typu. Žiaci budú vypracovávať úlohy samostatne i na tabuľu.

Jazyk a komunikácia - Literatúra			
1.Všeobecne o literatúre	Motivačný rozhovor, demonštračná metóda aktivity, práca s knihou a textom, precvičovanie učiva, demonštrácia rolovej hry, krátke jazykové modely, minidialógy	Vyrozprávanie príbehov žiakmi na základe textov, podrobnejšia prezentácia príbehu. Tvorba osnovy k prečítanému textu, dokončenie príbehu podľa vlastnej fantázie...	Pri preberaní nového učiva budem uplatňovať hodiny základného, motivačného, a expozičného typu. Pri upevňovaní učiva budú hodiny fixačného a aplikačného typu. Žiaci budú vypracovávať úlohy samostatne i na tabuľu.
2.Literárne žánre	Motivačný rozhovor, demonštračná metóda aktivity, práca s knihou a textom, precvičovanie učiva.	Vyrozprávanie príbehov žiakmi na základe textov, podrobnejšia prezentácia príbehu, prednes rozprávania, otázky a odpovede žiakov, simulovanie, napodobňovanie životných situácií, vypracovanie osnovy príbehu, recitácia.	Pri preberaní nového učiva budem uplatňovať hodiny základného, motivačného, a expozičného typu. Pri upevňovaní učiva budú hodiny fixačného a aplikačného typu. Žiaci budú vypracovávať úlohy samostatne i na tabuľu.
3.Štylizácia textu	Motivačný rozhovor, demonštračná metóda aktivity, práca s knihou a textom, precvičovanie učiva.	Brainstorming, prezentácia príbehu alebo vysvetlenie podnetu, samostatná práca s učebnicou, príprava počúvania s porozumením.	Pri preberaní nového učiva budem uplatňovať hodiny základného, motivačného, a expozičného typu. Pri upevňovaní učiva budú hodiny fixačného a aplikačného typu. Žiaci budú vypracovávať úlohy samostatne i na tabuľu.

4.Štruktúra diela	Motivačný rozhovor, demonštračná metóda aktivity, práca s knihou a textom, precvičovanie učiva	Samostatná práca s učebnicou, práca s literárnymi textami, ukážkami, vypracovávanie osnov, úlohy na rozvíjanie kreativity.	Pri preberaní nového učiva budem uplatňovať hodiny základného, motivačného, a expozičného typu. Pri upevňovaní učiva budú hodiny fixačného a aplikačného typu. Žiaci budú vypracovávať úlohy samostatne i na tabuľu.
5.Čítanie	Prezentácia dialógu alebo rozprávania pre pasívnu recepciu: predčítanie, počúvanie zvukovej nahrávky. Návšteva školskej i mestskej knižnice.	Prezentácia dialógu alebo rozprávania pre pasívnu recepciu: predčítanie, počúvanie zvukovej nahrávky. Opakovanie vzorových viet a dialógov.	hlasné čítanie Príprava: učenie sa žiakov, tiché čítanie, samostatná práca s učebnicou, pracovným zošitom, príprava na prednes vo dvojiciach, príprava počúvania s porozumením a pod.
6.Metrika	Motivačný rozhovor, demonštračná metóda aktivity, práca s knihou a textom, precvičovanie učiva.	práca s obrázkami, fotografiami a predmetmi súvisiacimi s vybraným textom	Pri preberaní nového učiva budem uplatňovať hodiny základného, motivačného, a expozičného typu. Pri upevňovaní učiva budú hodiny fixačného a aplikačného typu. Žiaci budú vypracovávať úlohy samostatne i na tabuľu.

6. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...
-------------------------	--------------------	---------------------	---------------------------------	--

Jazyk a komunikácia – Slovenský jazyk				
1.Opakovanie	Slovenský jazyk pre 5.ročník Zbierka úloh a cvičení pre 5.ročník základných škôl	tabuľa, učebnica		internet, školská knižnica
2. Lexikológia	Slovenský jazyk pre 5.ročník Zbierka úloh a cvičení pre 5.ročník základných škôl Pravidlá slovenského pravopisu Malý slovník cudzích slov Frazeologický slovník	tabuľa, slovníky, učebnica, magnetofón		internet, školská knižnica
3. Zvuková stránka reči a pravopis	Slovenský jazyk pre 5.ročník Zbierka úloh a cvičení pre 5.ročník základných škôl Metodická príručka Synonymický slovník	tabuľa, slovníky, učebnica, magnetofón	mapa hlások, atlas slovenských hlások	internet, školská knižnica
4.Morfológia	Slovenský jazyk pre 5.ročník Zbierka úloh a cvičení pre 5.ročník základných škôl Synonymický slovník Frazeologický slovník	tabuľa, učebnica	mapa slovných druhov	internet, školská knižnica
5.Syntax	Slovenský jazyk pre 5.ročník Zbierka úloh a cvičení pre 5.ročník základných škôl	tabuľa, učebnica		internet, školská knižnica

	Krátky slovník slovenského jazyka			
Jazyk a komunikácia – Sloh				
1.Počúvanie s porozumením	Slovenský jazyk pre 5.ročník - učebnica	učebnica, čítanka, magnetofón, video	texty vybraných ukážok	
2.Ústny písomný prejav	Slovenský jazyk pre 5.ročník - učebnica	učebnica, slovníky	výstrižky z novín, obrázky	internet, školská knižnica
3.Čítanie	Slovenský jazyk pre 5.ročník - učebnica	učebnica	vybrané texty z novín, časopisov	internet, školská knižnica
4.Písomný prejav	Slovenský jazyk pre 5.ročník – učebnica Pravidlá slovenského pravopisu	učebnica, slovníky, Pravidlá slovenského pravopisu	výstrižky z novín, obrázky, plagát, projekty	internet, školská knižnica
Jazyk a komunikácia - Literatúra				
1.Všeobecne o literatúre	Literárna výchova pre 5.ročník Portréty slovenských spisovateľov Tvorcovia detskej knihy	literárna čítanka	vybrané texty, atlas slovenských spisovateľov	internet, školská knižnica, časopisy pre mládež
2.Literárne žánre	Literárna výchova pre 5.ročník Portréty slovenských spisovateľov Tvorcovia detskej knihy	literárna čítanka, magnetofón, DVD prehrávač	atlas slovenských spisovateľov, vybrané texty a ukážky, čitateľský denník	internet, školská knižnica, exkurzia, príprava na recitačné súťaže, noviny a časopisy pre mládež
3.Štylizácia textu	Literárna výchova pre 5.ročník	literárna čítanka, magnetofón	Tabuľa, výstrižky z novín, čitateľský denník	internet, školská knižnica, periodiká pre deti
4.Štruktúra diela	Literárna výchova pre 5.ročník	literárna čítanka	tabuľa	internet, školská knižnica

5.Čítanie	Literárna výchova pre 5.ročník Portréty slovenských spisovateľov Tvorcovia detskej knihy	literárna čítanka, magnetofón, DVD prehrávač Beseda a diskusia s pracovníkmi knižnice.	atlas slovenských spisovateľov, vybrané texty a ukážky, čitateľský denník, Portréty slovenských spisovateľov	internet, školská knižnica, mimočítanková literatúra
6.Metrika	Literárna výchova pre 5.ročník	literárna čítanka	tabuľa	internet, školská knižnica

7. Hodnotenie a klasifikácia

V rámci predmetu slovenský jazyk a literatúra sú hodnotené a klasifikované tri zložky predmetu: jazyková komunikácia, komunikácia a sloh, čítanie a literatúra. Predmetom hodnotenia a klasifikácie v predmete slovenský jazyk a literatúra sú výsledky, ktoré žiak dosiahol v súlade s požiadavkami učebných osnov, obsahových a výkonových štandardov v jednotlivých zložkách predmetu: jazyková komunikácia, komunikácia a sloh, čítanie a literatúra. Hodnotí sa schopnosť získať, upraviť, spracovať, používať a prezentovať vedomosti, zručnosti a návyky v konkrétnych situáciách, obsahová kvalita a jazyková správnosť odpovede, t.j. rozsah slovnej zásoby, gramatická správnosť, štylistická pôsobivosť a stupeň rečovej pohotovosti. V písomnom aj ústnom prejave má žiak preukázať komplexnosť ovládania jazyka, mieru tvorivosti a celkovú vzdelanosť a kultúrnosť v miere vychádzajúcej z učebných osnov, obsahových a výkonových štandardov.

Podklady na hodnotenie a klasifikáciu získava učiteľ rôznymi metódami, formami a prostriedkami:

- sústavným sledovaním výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- rôznymi druhmi skúšok (ústnym skúšaním jednotlivca, frontálnym skúšaním, skúšaním žiakov v rámci skupinovej práce, formou didaktických testov po prebratí tematického celku, písomných cvičení),
- kontrolnými písomnými prácami, ktoré sú predpísané osnovami,
- analýzou výsledkov rôznych činností žiaka,
- sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka.

Pri hodnotení a klasifikácii učiteľ postupuje podľa Metodického pokynu č.1/2009-R na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy a podľa vypracovaných kritérií hodnotenia a klasifikácie v predmete slovenský jazyk a literatúra.

Kritériá hodnotenia predmete slovenský jazyk a literatúra:

- diktáty a školské slohové písomné práce
- vstupné a výstupné testy
- testy po prebratí tematického celku
- ústne odpovede, domáca príprava
- aktivita na vyučovaní, samostatné práce, skupinové práce
- zapojenosť do súťaží
- projektové aktivity
- príspevky do školského časopisu

Hodnotiacia stupnica: DIKTÁTY

0 – 1 chyba	1
2 – 3 chyby	2
4 – 7 chyby	3
8 – 10 chýb	4
11 a viac chýb	5

Poznámka:

- rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za 1 chybu, napr.: Rýchlychlapec mal rýchly krok. = 1 chyba
- ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz
- každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne vtexte
- všetky chyby majú rovnakú hodnotu
- javy, ktoré sa žiaci nenaučili, sa nezarátavajú do chýb

Hodnotiacia stupnica tematických previerok:

100 – 90%	1
89 – 75%	2
74 – 50%	3
49 – 30%	4
29 – 0%	5

Hodnotiaca stupnica: PÍSOMNÉ SLOHOVÉ PRÁCE

28 – 26 bodov	1
25 – 21 bodov	2
20 – 14 bodov	3
13 – 9 bodov	4
8 a menej	5

SLOHOVÉ PRÁCE HODNOTIŤ PODĽA TÝCHTO KRITÉRIÍ:

1. Vonkajšia forma = 4 body max.
 - čitateľnosť - zreteľné odlíšenie veľkých a malých písmen, diakritické znamienka
 - zreteľné grafické členenie odsekov 1,5 až 2 cm na začiatku riadka
 - prepísanie práce zkonceptu do čistopisu za daný časový limit
 - čistota textu bez škrtnania, používať okrúhle zátvorky a preškrtnutie vodorovne
 - dodržiavanie okrajov vnútorných i vonkajších, potreba rozdeľovania slov
 - dodržiavanie predpísaného rozsahu, menej i viac je nie maximálny počet bodov
2. Vnútna forma = 20 bodov max.

OBSAH /max 4 body/

- dodržanie témy - použitie kľúčových slov z názvu
- myšlienkové vyústenie – zakončenie práce, záver /rozprávanie = pointa; výklad = vysvetlenie problému; úvaha = primeranosť vyjadrovania sa žiakov/

KOMPOZÍCIA /max 4 body/

- uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu
- vnútorná stavba, členenie textu do myšlienkových celkov, ich vyváženosť
- nadväznosť a logickosť textu

JAZYK /max. 4 body/

- správne použitie slovných druhov typických pre daný žáner
- morfológická správnosť jazykových prostriedkov – väzba slovíes, pádové koncovky
- syntaktická správnosť jazykových prostriedkov – postavenie prívlastkov, slovosled

- rôznorodosť, variabilnosť – neopakovanie slov, šírka slovnej zásoby

PRAVOPIS /max. 4 body/

4 body 0 – 4 chyby

3 body 5 – 8 chýb

2 body 9 – 12 chýb

1 bod 13 – 16 chýb

0 bodov 17 a viac chýb/poznámka: o rovnakej chybe a interpunkcii a neznámych javoch a rovnosti chýb platí to isté čo pri diktátoch/

ŠTÝL /max. 4 body/

- správna štylizácia viet – zrozumiteľnosť textu ako celku
- tvorivosť – tvorivá lexika
- pútavosť – podanie zaujímavou, pútavou formou, ktorá vyvoláva v čitateľovi zvedavosť

3. Celkový dojem = 4 body max.

- celkové vyznenie práce po jej prvom prečítaní
- práca by nemala obsahovať nelogické názory, protispoločenské názory, protihumánne a neetické názory, názory propagujúce poškodzovanie ľudského zdravia a iné

8. Zameranie diktátov a písomných prác

	Diktáty			Písomné práce	
	Počet	Zameranie	Rozsah	Počet	Zameranie
5. ročník	4	<ul style="list-style-type: none"> • Opakovanie učiva zo 4. ročníka • Podstatné mená • Prídavné mená • Opakovanie učiva z 5. ročníka 	50 – 60 plnovýznamových slov	1	<ul style="list-style-type: none"> • Súkromný list

Oblasť: Jazyk a komunikácia

Predmet: Slovenský jazyk a literatúra

Ročník: piaty

Počet hodín v ročníku: 5 hodín (ŠVP) týždenne, spolu 165

Slovenský jazyk a sloh

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Počet hodín	Prierezové témy
Zvuková rovina jazyka a pravopis	dvojbodka bodkočiarka spojovník pomlčka melódia vety: zvolacia veta, želacia veta výslovnosť: splývavá výslovnosť znelé, neznelé a nepárové (zvučné) spoluhlásky prestávka sila hlasu hlavný slovný prízvuk dôraz pravidlo o rytmickej krátenej slabičnej a neslabičnej predpony	Žiak vie samostatne alebo s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. Žiak vie správne intonovať všetky druhy viet a uplatňovať správny slovný a vetný prízvuk. Žiak vie vysvetliť pojmy prestávka, sila hlasu, dôraz, splývavá výslovnosť, spodobovanie, znelé, neznelé a znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky. Žiak vie spisovne vyslovovať slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li a dodržiavať správnu dĺžku slabík. Žiak pri čítaní uplatňuje primeranú silu hlasu a dodržiava správnu melódiu. Žiak vie na podnet a s pomocou učiteľa identifikovať niektoré chyby vo svojom texte. Žiak vie správne rozdeliť slová na konci riadka a dodržať pravidlá delenia pri slovách so slabičnou a neslabičnou predponou. Žiak dodržiava pravidlo o rytmickej krátenej	13	osobnostný a sociálny rozvoj, environmentálna výchova, čitateľská gramotnosť

		<p>Žiak pri tvorbe viet a textu používa správny slovosled a interpunkciu. Žiak vie správne vyslovovať slová, v ktorých nastáva spodobovanie.</p> <p>Žiak vie správne intonovať oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie a zvolacie vety.</p> <p>Žiak vie správne vo vete použiť prestávku, dať dôraz.</p> <p>Žiak sa vie správne spisovne vyjadrovať.</p>		
Významová/ lexikálna rovina	<p>slovná zásoba odvođené slová jednovýznamové a viacvýznamové slová synonymá antonymá slovník: synonymický, pravopisný ustálené slovné spojenia príslovie porekadlo pranostika prirovnanie spisovný jazyk – nárečie</p>	<p>Žiak vie identifikovať v texte ustálené slovné spojenie, príslovie, porekadlo, pranostiku, prirovnanie.</p> <p>Žiak dokáže na základe kontextu alebo pri jazykovej a štylistickej analýze textu odhadnúť význam slov a overiť si ich v jazykovedných slovníkoch.</p> <p>Žiak vie vyhľadať odvođené, viacvýznamové slová, synonymá a antonymá v danom texte.</p> <p>Žiak vie vysvetliť lexikálny význam viacvýznamových slov, synonym a antonym v danom texte.</p> <p>Žiak vie vyhľadať, určiť druh a vysvetliť lexikálny význam ustálených slovných spojení – prísloví, porekadiel, pranostík a prirovnaní v danom texte.</p> <p>Žiak si vie overiť význam neznámych slov v jazykovedných príručkách.</p> <p>Žiak vie členiť slová na slabiky a určiť predponu v slove v rámci daného textu.</p>	7	environmentálna výchova, dopravná výchova, čitateľská gramotnosť, finančná gramotnosť

		<p>Žiak vie vysvetliť pojmy: odvodené slovo, synonymum, antonymum, ustálené slovné spojenie – príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie a uviesť konkrétne príklady.</p> <p>Žiak vie vysvetliť pojmy spisovný jazyk a nárečie, jednovýznamové a viacvýznamové slová a uviesť konkrétne príklady.</p> <p>Žiak pozná funkciu jednotlivých jazykovedných príručiek a vie si vybrať a používať vhodnú jazykovednú príručku.</p> <p>Žiak vie použiť nárečové prvky zo svojho regiónu v danej komunikačnej situácii.</p> <p>Žiak vie na základe pokynov učiteľa použiť vopred pripravené slová, slovné spojenia a ustálené slovné spojenia vo svojom prejave.</p> <p>Žiak sa vie vyjadrovať spisovne a nárečie používa s ohľadom na cieľovú a obsahovú stránku textu.</p>		
Tvarová / morfologická rovina jazyka	<p>podstatné mená (všeobecné, vlastné, GK-rod, číslo, pád)</p> <p>vzory: chlap hrdina, dub, stroj</p> <p>životnosť – neživotnosť</p> <p>žena, ulica, dľaň, kosť</p> <p>mesto, srdce, vysvedčenie, dievča</p> <p>prídavné mená</p>	<p>Žiak vie v komunikačnej situácii používať ohybné slovné druhy:</p> <ul style="list-style-type: none"> *podstatné mená a ich gramatické kategórie (rod, číslo, pád), *akostné prídavné mená a ich stupňovanie, *slovesá a ich gramatické kategórie (osoba, číslo, čas), *neplnovýznamové sloveso byť, *základné a radové číslovky, 	42	<p>multikultúrna výchova,</p> <p>environmentálna výchova,</p> <p>finančná gramotnosť</p> <p>čitateľská gramotnosť</p>

	<p>akostné a vzťahové prídavné mená stupňovanie vzor pekný, cudzí osobné zámená: základné, privlastňovacie číslovky: základné, radové slovesá- časovanie, gramatické kategórie (osoba, číslo, čas) tykanie/vykanie pomocné sloveso byť jednoduchý a zložený slovesný tvar predložky väzba s pádom</p>	<p>*osobné základné a privlastňovacie zámená, *vie správne používať tykanie a vykanie. Žiak vie aplikovať svoje vedomosti o skloňovaní podstatných mien (<i>vzory: chlap, hrdina, dub, stroj, žena, ulica, dlaň, kosť, mesto, srdce, vysvedčenie, dievča</i>) a prídavných mien (<i>pekný, cudzí</i>) vo vlastnom texte. Žiak vie roztriediť podstatné a prídavné mená podľa gramatického rodu. Žiak chápe dôležitosť gramatickej zhody medzi prídavnými a podstatnými menami pre porozumenie textu. Žiak vie vysvetliť funkciu stupňovania prídavných mien v texte. Žiak vie správne použiť akostné prídavné mená vo svojom texte a správne ich vystupňovať. Žiak chápe význam čísloviek (magické čísla) v umeleckom texte. Žiak vie rozoznať základné a radové číslovky vo svojom texte. Žiak vie aplikovať vedomosti o skloňovaní základných a radových čísloviek v texte a dodržiava ich pravopis. Žiak chápe význam čísloviek (magické čísla) v umeleckom texte. Žiak vie v texte vyhľadať sloveso, určiť jeho gramatické kategórie a vo vlastnom texte použiť správny tvar slovesa. Žiak vie aplikovať znalosti o časovaní</p>		
--	--	---	--	--

		<p>slovesa byť vo vlastnom texte.</p> <p>Žiak chápe dôležitosť (funkciu) slovíes v rozprávaní a význam prídavných mien v opise.</p> <p>Žiak vie v texte vyhľadať osobné zámená , rozlišuje základné a prívlastňovacie a tvoriť príklady.</p> <p>Žiak dodržiava správne predložkové väzby pri tvorbe slovných spojení, viet a celých textov.</p> <p>Žiak vie správne skloňovať a časovať slová vo vetách.</p>		
Syntaktická / skladobná rovina	<p>jednoduchá veta</p> <p>vety podľa obsahu: oznamovacia, opytovacia, rozkazovacia, želacia, zvolacia</p> <p>slovosled</p>	<p>Žiak vie samostatne tvoriť jednoduché vety, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka.</p> <p>Žiak vie rozlíšiť oznamovaciu, opytovaciu, rozkazovaciu, želaciu a zvolaciu vetu.</p> <p>Žiak vie vytvoriť želaciu a zvolaciu vetu a použiť správne interpunkčné znamienka.</p> <p>Žiak pri tvorbe viet a textu používa správny slovosled a interpunkciu.</p>	5	dopravná výchova, ochrana života a zdravia čitateľská gramotnosť
Sloh	<p>pozdrav, oslovenie, predstavenie sa, privítanie, rozlúčenie, prosba, želanie, poďakovanie, ospravedlnenie, blahoželanie</p>	<p>Žiak dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch:</p> <p>*pohľadnica; súkromný list; opis predmetu, ilustrácie/obrázka, osoby;</p>	33	mediálna výchova, tvorba projektu, finančná gramotnosť čitateľská gramotnosť

	<p>telefonický rozhovor pohľadnica súkromný list jednoduché rozprávanie opis: predmetu, obrázka/ilustrácie, osoby opis pracovného postupu rozprávanie s prvkami opisu diskusia krátke správy: SMS, e-mail oznámenie správa pozvánka plagát vizitka inzerát reklama interview adresa adresa odosielateľa osnova odsek úvod, jadro, záver časová postupnosť v rozprávaní hlavná myšlienka, téma umelecký a vecný text reprodukcia a dramatizácia textu názor kľúčové slová poznámky/konspekt koncept</p>	<p>jednoduché rozprávanie; krátke správy: SMS, e-mail/oznámenie; správa; pozvánka; plagát; vizitka, inzerát; reklama; *rozprávanie s prvkami opisu, opis pracovného postupu a interview. Žiak dokáže rozlíšiť umelecký text od vecného. Žiak vie veku primerane vyhľadať kľúčové slová v texte; vie sa orientovať v postavách. Žiak vie vecne argumentovať – zdôvodniť úsudok s odkazom na text. Žiak vie vyjadriť názor na prečítaný text. Žiak vie vyhľadať vo veku primeranom texte explicitne i implicitne vyjadrené informácie: reprodukcia a dramatizácia textu názor argument kľúčové slová poznámky/konspekt koncept *vie vyhľadať kľúčové slová, *dokáže rozlíšiť hlavné a vedľajšie postavy, *dokáže charakterizovať správanie postáv *vie stručne opísať prostredie, v ktorom sa príbeh odohráva, *vie s pomocou učiteľa jednoducho pomenovať tému prečítaného textu, *vie vyjadriť na základe subjektívnych pocitov svoje estetické zážitky z prečítaného textu.</p>		
--	---	---	--	--

	<p>debata, diskusia</p>	<p>Žiak vie s pomocou učiteľa usporiadať informácie podľa ich dôležitosti v texte; Žiak vie: *prerozprávať prečítaný text so zachovaním časovej a príčinnej postupnosti, *dokončiť začatý príbeh. Žiak vie rozlíšiť, porovnať a vysvetliť pojmy: *pohľadnica; súkromný list; opis predmetu, ilustrácie/obrázka, osoby; jednoduché rozprávanie; krátke správy: SMS, e-mail, oznámenie; správa; pozvánka; plagát; vizitka, inzerát; reklama; *rozprávanie s prvkami opisu, opis pracovného postupu a interview. Žiak vie reprodukovať definíciu pojmov konsept, osnova, koncept. Žiak vie reprodukovať definíciu pojmov úvod, jadro, záver. Žiak vie reprodukovať definíciu pojmov adresa, adresa odosielateľa, obálka. Žiak vie vytvoriť osnovu a koncept svojho textu. Žiak vie napísať adresu a adresu odosielateľa na obálku. Žiak vie napísať adresu na pohľadnicu. Žiak vie vytvoriť vlastnú vizitku. Žiak vie vytvoriť text pohľadnice v súlade s cieľom komunikácie. Žiak vie s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému súkromný list, pokiaľ má dostatočný čas na prípravu. Žiak vie vytvoriť na zadanú alebo</p>		
--	--------------------------------	--	--	--

		<p>voľnú tému SMS a krátky e-mail. Žiak vie s pomocou učiteľa a podľa vzoru vytvoriť na zadanú tému oznámenie a správu. Žiak vie vytvoriť s pomocou učiteľa a podľa vzoru na zadanú tému pozvánku a plagát. Žiak vie vytvoriť s pomocou učiteľa a podľa vzoru na zadanú tému inzerát a reklamu. Žiak vie s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému rozprávanie, pokiaľ má dostatočný čas na prípravu. Žiak vie s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému opis: *predmetu, *ilustrácie/obrázka, *osoby, Žiak vie vytvoriť jednoduché rozprávanie s malou mierou využitia opisu. Žiak vie s pomocou učiteľa vytvoriť opis jednoduchého pracovného postupu. Žiak vie s pomocou učiteľa vytvoriť text interview na zadanú tému, pokiaľ má dostatočný čas na prípravu. Žiak vie odôvodniť formálnu úpravu: *pohľadnice; súkromného listu; opisu: predmetu, ilustrácie/obrázka, osoby; jednoduchého rozprávania; krátkej správy: SMS, e-mailu; oznámenia; správy; pozvánky; plagátu; vizitky, inzerátu; reklamy; *rozprávania s prvkami opisu, opisu</p>		
--	--	---	--	--

		<p>pracovného postupu a interview.</p> <p>*Žiak si systematicky tvorí poznámky, zaznamenáva kľúčové slová a dokáže ich následne uplatniť vo vlastnom texte.</p> <p>Žiak dodržiava pravidlá písania veľkých písmen v korešpondencii (pohľadnica, e-mail, súkromný list, pozvánka).</p> <p>Žiak vie použiť vhodné jazykové prvky v súlade s komunikačnou situáciou.</p> <p>Žiak vie v danej komunikačnej situácii použiť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia uskutočňuje.</p> <p>Žiak vie v interview použiť vhodný spoločenský tón.</p> <p>Žiak vie začať a ukončiť komunikáciu a vie pritom použiť správne výrazové prostriedky.</p> <p>Žiak vie jednoduchým spôsobom, veľmi stručne vyjadriť svoj vlastný názor na určitú tému.</p> <p>Žiak sa usiluje na základe subjektívneho hodnotenia (subjektívnych dôvodov) obhájiť vlastný názor.</p> <p>Žiak vie sformulovať jednoduché otázky, aby si preveril a prekontroloval, ako poslucháči porozumeli jeho výpovedi.</p> <p>Žiak vie jednoduchými vetami vyjadriť svoj nesúhlas s obsahom komunikácie.</p> <p>Žiak vie začať, ukončiť a vytvoriť rozprávanie.</p> <p>Žiak vie s pomocou učiteľa vytvoriť krátky text (opis predmetu, opis</p>	
--	--	---	--

		ilustrácie/obrázka, opis osoby, opis pracovného postupu). Žiak vie vytvoriť krátke oznámenie, správu a pozvanie.		
--	--	---	--	--

Literatúra

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Počet hodín	Prierezové témy
1. Všeobecné pojmy	autor/spisovateľ čitateľ/divák kniha, knižnica, časopis, noviny rozhlas, televízia, film, herec, režisér, scenárista, dramaturg text, ilustrácia poézia, próza, divadelná hra bábkové divadlo literatúra pre deti odborná(náučná) literatúra, encyklopédia hlavná myšlienka	Žiak správne charakterizuje na neznámom texte rozdiel medzi autorom (článku v novinách, v časopise a spisovateľom (umeleckej literatúry), vie ho jednoducho a správne vysvetliť, pozná rozdiel medzi umeleckým textom (v beletrii) a textom v dennej tlači. Vie čítať ilustráciu. Pozná rôzne knihy, odlišuje beletriu od školských učebníc, buduje si vlastnú knižnicu, navštevuje žiacku, miestnu (mestskú) knižnicu. Noviny pozná ako denník, časopis ako periodikum, vie vysvetliť rozdiely, používa časopis na vlastnú prácu a prehľbovanie vedomostí, pozná detské časopisy, názvy niektorých denníkov. Divadelnú hru charakterizuje ako prozaické dielo- literárny text určený na realizáciu na divadelnej scéne . Číta	5	osobnostný a sociálny rozvoj, mediálna výchova, environmentálna výchova, multikultúrna výchova, ochrana života a zdravia, tvorba projektu a prezentačné zručnosti, čitateľská gramotnosť

		<p>texty jednotlivých postáv s porozumením, správne moduluje hlas.</p> <p>Vie vysvetliť pojmy viažuce sa k bábkovej hre. Pozná úlohu bábkoherca, vie vysvetliť pojem animácia, vie charakterizovať rozdiely vo vedení bábik pri maňuškovom, javiskovom, marionetovom bábkovom divadle.</p> <p>Žiak vie vysvetliť význam informácií získaných z encyklopédie, vie vyčleniť hlavné informácie v texte, vie že ide o náučný text, ktorý využíva odbornú terminológiu. Vie vysvetliť, ako sú zoradené informácie v encyklopédii. Vyhľadáva informácie podľa hesiel. Pozná niektoré encyklopédie. Vie pracovať s najväčšou encyklopédiou na svete – na internete Wikipedia.</p> <p>Literatúru pre deti charakterizuje ako literatúru písanú pre deti, s detskými hrdinami, dejom a prostredím blízky deťom. Pozná niekoľkých autorov a diela literatúry pre deti. Žiak dokáže s pomocou a postupným návodom vyučujúceho sformulovať hlavnú myšlienku.</p>		
2. Literárne žánre	<p>komiks</p> <p>pieseň</p> <p>ľudová pieseň</p> <p>hádanka</p> <p>vyčítanka</p>	<p>Žiak pozná pôvod komiksu, vie, že ide o epický dej (prózu) sprostredkovanú bez rozprávača cez priamu reč. Vie, že epickú funkciu spĺňajú obrázky. Vie vytvoriť komiks, príbeh previesť do priamej reči v</p>	47	<p>tvorba projektu a prezentačné zručnosti, mediálna výchova, environmentálna</p>

	<p>príslovie, porekadlo, pranostika rozprávka (ľudová , autorská) televízna rozprávka filmová rozprávka legenda poveš'- ľudová a autorská</p>	<p>bublinách. Pozná známych domácich aj svetových autorov komiksu. Ľudovú pieseň vie definovať ako žáner patriaci k poézii, pozná ich podstatu, vedomosti vie aplikovať v literárnej komunikácii, pozná druhy ľudových piesní na základe ich obsahu. Hádanku, príslovie, porekadlo, pranostiku, vyčítanku pozná ako žánre ľudovej slovesnosti, vie vysvetliť rozdiely medzi jednotlivými žánrami, vie vysvetliť obrazné pomenovania v uvedených žánroch. Pozná pôvod rozprávky, vie charakterizovať ľudovú rozprávku ako súčasť ľudovej slovesnosti. Pozná zberateľov a autorov rozprávok. Vie vyhľadať v texte hlavné znaky rozprávky, chápe ich úlohu vo fantastickej rozprávke, vie zdôvodniť úlohu fantázie a fantastických javov, magických čísel a predmetov. Rozlišuje fantastické a realistické rozprávky. Žiak vie porovnať divadelnú hru (bábkové divadlo) s filmovou (televíznou) rozprávkou. Pozná ich spoločné znaky, hlavné rozdiely. Žiak vie, že hlavnou postavou v legende je postava, vyhlásená za svätú. Číta literárny text s porozumením, pozná rozdiely medzi povest'ou, rozprávkou, legendou. Vie priradiť povesti k jednotlivým druhom. Rozlišuje ľudové a autorské povesti, vie</p>	<p>výchova, osobnostný a sociálny rozvoj, ochrana života a zdravia, dopravná výchova, finančná gramotnosť, , čitateľská gramotnosť</p>
--	---	--	--

		povedať, čo je v povesti fantastické a čo realistické. Pozná regionálne povesti, vie ich primerane prerozprávať, pozná niektorých autorov povestí.		
3. Štruktúra diela	dej, téma rozprávač literárna postava – hlavná, vedľajšia kompozícia literárneho diela – nadpis, odsek, kapitola, verš, strofa	Žiak vie, že dej je charakteristický znak epického diela, umeleckej reči neviazanej. Literárnu postavu chápe ako fikciu autora, nositeľa deja, vie určiť hlavné a vedľajšie postavy, vie jednoducho charakterizovať postavy. Žiak vie vysvetliť, ako vznikol verš, strofa, rým, rytmus v súvislosti s umeleckou rečou viazanou. Vie vyhľadať a prečítať jednotlivé verše, vytlieskať rytmus, prečítať slová, ktoré sa rýmujú. Vie recitovať báseň, pričom rešpektuje rytmickú usporiadanosť básnického textu. Chápe funkciu nadpisu, vie vyhľadať a posúdiť súvislosti textu s nadpisom, vie vysvetliť členenie textu na odseky, vie vyhľadať kľúčové slová v odseku, vie zdôvodniť, prečo sa literárne dielo člení na kapitoly.	8	mediálna výchova, osobnostný a sociálny rozvoj, čitateľská gramotnosť
4. Štylizácia textu	dialóg prirovnanie zdrobnenina personifikácia/ zosobnenie nonsens	Žiak vie vyhľadať v texte dialóg, ktorý pozná ako rozhovor dvoch alebo viacerých osôb. Prirovnanie vie vysvetliť ako štylistický prostriedok, ktorý využíva na porovnávanie spoločné znaky vecí, javov, pozná spojky, vie vytvoriť vlastné prirovnanie.	3	Tvorba projektu a prezentačné schopnosti, dopravná výchova, ochrana života a zdravia, environmentálna

		<p>Žiak pozná zdobeninu ako štylistický prostriedok, zjemňujúci význam, ktorým sa vyjadruje kladný vzťah k niekomu, niečomu. Pozná nonsense ako nezmysel v poézii aj próze, chápe ho ako spôsob štylizácie textu.</p>		výchova, mediálna výchova, čitateľská gramotnosť
5. Metrika	<p>rým rytmus, refrén</p>	<p>Žiak vie vysvetliť, ako vznikol verš, strofa, rým, rytmus, refrén v súvislosti s viazanou umeleckou rečou . Vie vyhľadať a prečítať jednotlivé verše, vytlieskať rytmus, prečítať slová, ktoré sa rýmujú. Vie recitovať básne, pričom rešpektuje rytmickú usporiadanosť básnického textu.</p>	3	<p>mediálna výchova, environmentálna výchova, osobnostný a sociálny rozvoj, , čitateľská gramotnosť</p>